

What's Cooking: Understanding Eruv Tavshilin

Source

1. Talmud Bavli, Yoma 28b

אמר (רב) + מסורת הש"ס: [רבא] + ואיתימא רב אשי: קיים אברהם אבינו אפילו עירובי תבשילין, שנאמר תורתני - אחת תורה שבכתב ואחת תורה שבעל פה.

2. Mishna, Beitza 2:1

יום טוב שחל להיות ערב שבת לא יבשל בתחלה מיום טוב לשבת, אבל מבשל הוא ליום טוב, ואם הותיר - הותיר לשבת. ועושה תבשיל מערב יום טוב וסומך עליו לשבת. בית שמאי אומרים: שני תבשילין, ובית הלל אומרים: תבשיל אחד. ושזין בדג וביצה שעליו שהן שני תבשילין. אכלו או שאבד - לא יבשל עליו בתחלה, ואם שייר ממנו כל שהוא - סומך עליו לשבת.

Reasons

3. Talmud Bavli, Beitza 15b

גמרא. מנא הני מילי? - אמר שמואל: דאמר קרא + שמות כ+ זכור את יום השבת לקדשו - זכרהו מאחר שבא להשכיחו. מאי טעמא? - אמר רבא: כדי שיברור מנה יפה לשבת, ומנה יפה ליום טוב. רב אשי אמר: כדי שיאמרו: אין אופין מיום טוב לשבת, קל וחומר מיום טוב לחול. תנן: עושה תבשיל מערב יום טוב וסומך עליו לשבת. בשלמא לרב אשי, דאמר: כדי שיאמרו אין אופין מיום טוב לשבת - היינו דמערב יום טוב - אין, ביום טוב - לא. אלא לרבא, מאי איריא מערב יום טוב? אפילו ביום טוב נמי! - אין הכי נמי, אלא גזרה שמא יפשע. ותנא מייתי לה מהכא: + שמות טז+ את אשר תאפו אפו ואת אשר תבשלו בשלו - מכאן אמר רבי אלעזר: אין אופין אלא על האפוי, ואין מבשלין אלא על המבושל. מכאן סמכו חכמים לערובי תבשילין מן התורה.

4. Rashi, Ad loc.

אמר רבא כדי שיברור כו' - מתוך שמערב זכור את השבת, ואינו מכלה את הכל ליום טוב, ובורר מנה לזה ומנה לזה.

רב אשי אמר - לא לכבוד שבת תקנוהו, אלא לכבוד יום טוב.

כדי שיאמרו אין אופין מיום טוב לשבת - אלא אם כן התחיל מבעוד יום, דאינו אלא כגומר והולך, אבל אתחולי - לא.

Application of the Two Reasons

From One Yom Tov to Another

5. Rosh, Beitza 2:1

ויראה דנפקא מינה בין אלו שני הטעמים דלרבא צריך לערב דוקא בערב יום טוב כדי שיברור מנה יפה לשבת ולרב אשי יכול לערב אפי' קודם ערב יום טוב ויום טוב של סוכות שחל להיות בחמישי בשבת יכול לערב ערב יום טוב עירוב אחד לשבת זו ולשבת הבאה:

6. Shulchan Aruch, OC 5:27

אם הניח העירוב על דעת * לסמוך עליו כל זמן (מג) שיהיה קיים, אפילו ל"ט אחר, * (מד) לכתחלה לא יסמוך עליו ל"ט אחר, * אבל בדיעבד (מה) יכול לסמוך עליו.

On Yom Tov

7. Mordechai, Beitza Siman 571

פנים אחת שכתב

ה"ר שמואל מצונברג ולא עירב צע"ט ולא נזכר אלא צ"ט שני (ס) דודאי אין מועיל תנאי כ"א צ"ט הראשון והורה שיצטלו בהשכמה ל"ט הרעה ויותרו לשבת ועוד הורה לעשות עירובי תבשילין עכשיו צ"ט שני ופוסק בדברי סופרים הלך אחר המיקל והלכתא כרצא דאמר כדי שיברור מנה יפה לשבת כו' ופריך אפילו צ"ט (ז) צ"ט נמי ומשני שמא יפסע משמע הא לאו הכי יכול להניח עירובי תבשילין אפי' צ"ט עזמו וכיון ששכח דאין כאלן פשיעה יניח צ"ט עזמו:

8. Beis Yosef, OC Siman 627

וין כתב המרדכי נפרק צי דינא
(סי פרעה) שהורה הר"ש מצונבר"ק
לעשות עירובי תבשילין עכשיו צ"ט
שני ופוסק בדברי סופרים הלך אחר
המיקל והלכתא כרצא דאמר כדי
שיברור מנה יפה לשבת ופריך אפילו
צ"ט שני נמי ומשני שמא יפסע
משמע הא לאו הכי יכול להניח
עירובי תבשילין אפילו צ"ט עזמו
וכיון ששכח דאין כאלן פשיעה יניח
צ"ט עזמו עכ"ל. ואין נראה שמהא
כן דעת הפוסקים שהרי לא המירו
אלא לערב מיו"ט לתבירו

Nature of the Issur

9. Talmud Bavli, Pesachim 46b

איתמר, האופה מיום טוב לחול, רב חסדא אמר: לוקה, רבה אמר: אינו לוקה. רב חסדא אמר: לוקה, לא אמרינן הואיל ומיקלעי ליה אורחים חזי ליה. רבה אמר: אינו לוקה, אמרינן הואיל. אמר ליה רבה לרב חסדא: לדידך, דאמרת לא אמרינן הואיל - היאך אופין מיום טוב לשבת? אמר ליה: משום עירובי תבשילין. - ומשום עירובי תבשילין שרינן איסורא

דאורייתא? - אמר ליה: מדאורייתא צורכי שבת נעשין ביום טוב, ורבנן הוא דגזרו ביה, גזירה שמא יאמרו אופין מיום טוב אף לחול. וכיון דאצרכוה רבנן עירובי תבשילין - אית ליה היכירא.

10. Rashi, ad loc.

מדאורייתא צורכי שבת נעשין ביום טוב - דכתיב (שמות יב) אך אשר יאכל לכל נפש ושבט ויום טוב חדא קדושה היא דתרוייהו שבת איקרו וכי היכי דמותר לבשל לבו ביום מותר לבשל למחר.

ורבנן הוא דגזרו - כי לא אותיב עירוב תבשילין, כדי שלא יאמרו אופין אף לחול.

11. Baal Hamaor, Pesachim DH 14b

[10:] איתמר האופה מיום טוב לחול רבה אמר אינו לוקה ורב חסדא אמר לוקה. ומפרש בגמרא טעמיה דרבה קסבר אמרינן הואיל ורב חסדא סבר לא אמרינן הואיל מיהו אף על גב דפליג רבה לענין מלקות מודה הוא דלכתחלה אין לו לאפות ובכרייתא [ביצה פ"ב ה"ג] תניא בהדיא אין אופין מיום טוב לשבת קל וחומר מיום טוב לחול ואי הות ברייתא פליגא עליה דרבה הוה מותבינן לה מיניה אלא ודאי דלא פליג רבה אלא לענין מלקות דקא סבר דליכא איסורא דאורייתא ובכל שעת הדחק הוי שרי רבה בכהאי גוונא אפילו לכתחלה כגון מיום טוב לשבת אלא דאצרכוה רבנן עירובי תבשילין כטעמיה במסכת יום טוב [טו:] דאמר כדי שיברור מנה יפה לשבת ומנה יפה ליום טוב

The Name

12. Rambam, Yom Tov 6:2

ולמה נקרא שמו עירוב, שכשם שהעירוב שעושין בחצרות ובמבואות ערב שבת משום הכר כדי שלא יעלה על דעתם שמותר להוציא מרשות לרשות בשבת, כך זה התבשיל משום הכר וזכרון כדי שלא ידמו ויחשבו שמותר לאפות ביום טוב מה שאינו נאכל בו ביום, ולפיכך נקרא תבשיל זה עירובי תבשילין.

+/השגת הראב"ד/ לפיכך נקרא תבשיל זה עירובי תבשילין. א"א הטעם הזה לנערים כי הוא אומר כי הוא שאול מערובי חצירות כלומר זה משום היכר הוא וזה משום היכר הוא מה זה שמו עירוב אף זה שמו עירוב ואינו כן אלא שהוא מערב צרכי שבת על צרכי יום טוב לעשותם יחד. +

13. Mishnas Yaavetz OC Siman 36

ולפי זה נמלך שמחלוקת הרמב"ם והראב"ד בטעם השם של עירובי תבשילין, זה לא רק משמעות דורשין היכר צנייכו, אלא יש צד נפ"מ לדינא, שלדעת הרמב"ם שצורכי שבת נעשים צו"ט, ועירובי תבשילין הוא רק משום היכר, שלא יאמרו אופין ומבשילין צו"ט אף לחול, א"כ מותר לצשל צו"ט לשבת אפילו סמוך לחשיכה, כיון שאין זה מטעמא דהואיל ומיקלעי ליה אורחים חזי ליה, שזה לא שייך בסמוך לחשיכה כנ"ל, אלא שמותר לצשל צו"ט לשבת, משום שצורכי שבת נעשים צו"ט, א"כ גם בסמוך לחשיכה מותר לצשל צורכי שבת. אולם לדעת הראב"ד שיסוד היתר לצשל צו"ט לשבת הוא רק מטעמא דהואיל, ועירובי תבשילין הוא שמערב צורכי שבת עם צורכי יו"ט לעשותם יחד, והרי זה כמצשל הכל ליו"ט, ואם הותר הותר לשבת, וא"כ בסמוך לחשיכה שלא שייך הטעם של הואיל, שזו יש איסור לצשל צו"ט לשבת.

What is in a Number?

14. Talmud Bavli, Beitzta 17b

דתניא, חנניה אומר: בית שמאי אומרים: אין אופין אלא אם כן ערב בפת, ואין מבשלין אלא אם כן ערב בתבשיל, ואין טומנין אלא אם כן היו חמין טמונין מערב יום טוב. ובית הלל אומרים: מערב בתבשיל אחד ועושה בו כל צרכו.

15. Shulchan Aruch, OC 527:2

עירוב זה עושין אותו (ה) <ד> בפת ותבשיל, (ו) ואם לא עשאו אלא מתבשיל לבד, (ז) מותר.

16. Mishna Berura, ac loc.

ואם לא עשאו אלא מתבשיל לבד - דמעיקר הדין [יג] א"צ אלא מתבשיל לבד ומהני בין לפת בין לתבשיל שכן הוא דעת רוב הפוסקים אלא שנהגו כדעת הפוסקים המחמירין להצריך פת ותבשיל ולכן בדיעבד מותר [יד] ואם א"צ לאפות ביום טוב ורק לבשל אף לכתחלה סגי בתבשיל לחוד לכו"ע:

What if I didn't?

17. Ran, Beitzta DH 8a

ולא תקשי לרבא דס"ל דערוב משום כבוד השבת נתקן הא דתנן נאכל עירובו או שאבד לא יבשל עליו בתחילה לשבת דמוטב שלא יתעדן שבת א' ויתעדן שבתות הרבה שאם אתה מתיר לו לבשל כשנאבד עירובו אף הוא יתירשלו בו ולא ישמרנו או יאבד או יאכל ולא יזכור לברור לשבת כלל:

18. Talmud Bavli, Beitzta 16b

אמר רב הונא אמר רב: ערובי תבשילין צריכין דעת. פשיטא, דעת מניח בעינן, דעת מי שהניחו לו בעינן או לא בעינן? תא שמע: דאבוא דשמואל מערב אכולה נהרדעא, רבי אמי ורבי אסי מערבו אכולהו טבריא. מכריז רבי יעקב בר אידו: מי שלא הניח ערובי תבשילין - יבא ויסמוך על שלי. ועד כמה? אמר רב נחומי בר זכריה משמיה דאביי: עד תחום שבת, ההוא סמיא דהוה מסדר מתניתא קמיה דמר שמואל, חזייה דהוה עציב: אמר ליה: אמאי עציבת? - אמר ליה: דלא אותיבי ערובי תבשילין. - אמר ליה: סמוך אדידי. לשנה חזייה דהוה עציב, אמר ליה: אמאי עציבת? - אמר ליה: דלא אותיבי ערובי תבשילין. - אמר ליה: פושע את, לכולי עלמא - שרי, לדידך - אסור.

19. Shulchan Aruch, OC 527

מצוה על כל אדם לערב, * (כא) <ח> ומצוה על כל גדול העיר לערב על כל בני עירו, כדי שיסמוך עליו (כב) מי ו [ו] ששכח או נאנס (כג) או שהניח עירוב ז ואבד (והוא הדין עם הארץ (כד) ח שאינו יודע לערב) (א"ר); אבל מי שאפשר לערב ולא עירב, אלא שרוצה לסמוך על עירובו של גדול העיר, (כה) <ט> נקרא פושע (כו) ואינו יוצא בו.

Some Practicals

How Much?

20. Shulchan Aruch, OC 527

שיעור תבשיל זה (ח) כזית, בין לאחד בין לאלפים, בין בתחלתו (ט) בין בסופו; הגה: ויש מצריכין (י) לכתחלה בפת כביצה (ירושלמי), וכן נוהגין לכתחלה.

What?

21. Shulchan Aruch, OC 527

צריך שיהא תבשיל זה דבר שהוא ראוי (יא) ללפת בו את הפת, (יב) <ה> לאפוקי ב דייסא.

For Other Activities

22. Tosfos, Beitzta 22a

ומדליקין ד' נר. מכאן משמע שצריך להזכיר צרכת עירובי תבשילין יהא שרי לזשולי ולאפווי ולאדלוקי וכו' ואם נשזיל הדלקה לא התנה משמע הכא דיהא אסור להדליק לו רק נר א' מדחזינן דהוצרך להזכיר אדלוקי הגר משמע דאסור למי שלא הניח להדליק לו רק נר אחד:

23. Rambam, Hilchos Yom Tov 6:1

יום טוב שחל להיות ערב שבת אין אופין ומבשלין ביום טוב מה שהוא אוכל למחר בשבת, ואיסור זה מדברי סופרים כדי שלא יבא לבשל מיום טוב לחול, שקל וחומר הוא לשבת אינו מבשל כל שכן לחול, לפיכך אם עשה תבשיל מערב יום טוב שיהיה סומך עליו ומבשל ואופה ביום טוב לשבת הרי זה מותר, ותבשיל זה שסומך עליו הוא הנקרא עירובי תבשילין.

24. Shulchan Aruch, OC 527:19

מי שלא עירב (נד) יח מותר להדליק נר של שבת, (נה) <טז> ויש אוסרים.

25. Mishna Berura, ad loc

(נה) ויש אוסרין - הרבה [עח] אחרונים הסכימו דעיקר כדעה זו ולכך אנו אומרין בנוסח בהדין עירובא גם לאדלוקי שרגא דגם זה נותר על ידי העירוב אלא דאם הניח העירוב ולא אמר [עט] אין אסור בדיעבד דממילא נגרר גם זה אבל אם לא הניח כלל אסור ורק נר אחד מותר להדליק בכל אופן [פ] ויש מקילין כדעה ראשונה להדליק כל מה שרוצה [פא] ולכתחלה נכון שיקנה לאחרים והם ידליקו לו או יסתפק בנר אחד:

26. Shulchan Aruch, OC 528:2

יום טוב שחל להיות בע"ש, (ב) א אין מערבין לא עירובי חצרות ולא עירובי תחומין (ג) (ב אפילו אם הניח ערוב תבשילין) (ר"ן פ"ב דביצה);

27. Magen Avraham, ad loc.

ואפי' אם כו' - דע"ת אין מתיר אלא צרכי סעודה (ר"ן) ועיין מה שכתבתי סי' תקכ"ז ס"כ:

28. Chidushei Rabbi Akiva Eiger, OC 528:2

לכאורה הא נראה לי טעם אחר דע"ת אינו מתיר, רק מה דמותר ביו"ט לעשות לצורך עצמו מותר לעשות לצורך שבת. וגם דאפשר שיהיה צורך יו"ט אם יקלעו אורחים. אבל לענין עירוב דלא משכחת דבר זה לצורך יו"ט עצמו דע"ת להיתר יו"ט צריך להיות קודם יו"ט.